

Darvasi László

Virágzabálók

Az a szomorú mese is kísértette mindig. Az anyjuk sokszor elmondta nekik selymesen bűgő, meleg hangján az esti fektetés után. Az anyjuk teste puha volt, fojtogató és izgató, és Imre félt, hogy egyszer végleg elveszítheti. Az anyjuk gyakran mesélt, és az a mese a világ legszebb palotájáról és az Ördögről szólt. Az Ördög egy nap megpillantotta ezt a palotát, legalábbis úgy tett, mintha véletlenül sétált volna arra, meglepetten felkiáltott, és bólogatott. Így bólogatott?, kérdezett közbe Péter, és utánozta az Ördögöt. Az anyjuk bugyborékolva nevetett, igen, Péterkém, pontosan így bólogatott az a rossz, az a nagyon gonosz. Majd folytatta a mesét. Egyetlenegy téglát kért csupán a Gonosz, cserébe a király életéért, miután megszemlélte a ragyogó épületet. Gazdagság, ízlés, tudás és szenvedély, minden földi pompa együtt volt abban az épületben. A király tétovázott keveset, majd a Gonosznak adta az egyetlen téglát, éppenséggel a trónszékéből emelte ki, s mire az Ördög eltűnt az udvarkertből kikanyarodó úton, a vidékre hatalmas, sűrke porfelhőt lehelve a palota is összeomlott. Elpusztult a király családja és testőrsége, odaveszett a háza népe. Nem sírt az uralkodó, nem panaszkodott, egyetlen átokszó sem hagyta el az ajkát. És nem is sajnáltatta magát. Azon töprengett, mit tehetett volna másként. Ellenkezik, szembeszáll, elúzi a Gonoszt?!

Az anyjuk mesélte ezt a történetet, hosszan ecsetelve a király kétségbeesését és tanácstalanságát, és Péter csuklani kezdett az izgalomtól, mintha nem tudta volna szó szerint a történetet, a szavakat kíséző sóhajok, szünetek és a nevetések helyét, majd az utolsó mondatot, mely lehelésként szállt az ágy fölé.

És aztán elment a király, elment a Gonosz után, hogy visszavegye azt a téglát, az egyetlenegyét, mely miatt az élete összeomlott.

Anyuka, anyuka, olyan palotát kell építeni, amiből nem lehet kihúzni a téglát! Péter rekedten nyöszörgött. Akár egy öreg kofa. Ők meg, az anyja és Imre forró torokkal nevetgéltek, és Péter persze megsértődött. Öklével verte a párnát, dobálta magát. Fejét fúrta a nyekergő matracba. Félő volt, hogy megszakad a huzat, mert Péternek már négyévesen is akkora ütése volt, mint a lórúgás.

De akkor, Péter, csitította az anyjuk, a gonosz az egész palotát viszi el! Gondold csak meg, fiacskám. Nem, nem, nem, tombolt tovább Péter, az Ördög nem bír el egy ilyen palotát. Nem bírja felemelni, nem bírja elvinni, nem bírja

magával hurcolni! Az Ördög mindig keveset visz el, mert az jobban fáj, mintha az egészszet vinné!

Imre az anyja arcához nyúlt, igaza van, suttogta, igaza van, Mama. De késő volt, a párna hasa felszakadt, ezer kicsi, fehér szárny rebbent bele a gyerekszoba éjszakai kékségébe, hogy aztán fehéren derengve lebegjenek alá.

Ők meg elhallgattak.

Nincs is Ördög, suttogta váratlanul Péter.

Nincs?, kérdezte az anyjuk, és közelebb hajolt a másik gyerekekhez.

És nem is lesz soha, mondta a kicsi, kócos, nehéz fejét a párnára ejtette és hagyta, hogy az arcát havazzák be a pihék.

Már aludt, keze ökölben, száját összeszorította a dac. Péter soha, egyetlenegy-szer sem hallotta a mese végét. Ő már aludt, amikor Imre még mindig az anyja testét ölelte.

Ne várd meg, mondta az anyja halkán.

Az Ördögöt?

Ne várd meg az Ördögöt, suttogta az asszony.

Te rombold le a palotát, hogy ő ne tehesse meg, mondta az asszony, s óvatosan, de határozottan kikelt az ágyból.

*

Ha akad olyan nap az életünkben, amely kivételesebbnek tetszik a többinél, az a legfontosabb tévedésünk napja, mondogatta Schütz doktor, és nem várt helyeslést. Egyszer a német felcser egy tejfölösszájú hadnagyot operált, a diagnózis aranyér volt, ám a doktor művelet közben rájött, mégsem aranyere, hanem szépen kifejlett polipja van az ifjú katonának. Az öreg csak bazsalygott, mintha valóban ezt az esetet tartaná hosszú, békés élete legfontosabb tévedésének, miközben az okuláréja üvegét törölgette a zsebkendőjével. A tiszt meggyógyult, mintha soha nem piroslott volna parázs az alfelében. Sebaj, doktor, rikkantotta jókedvűen, miután eltávozhattott az ispotályból, néha a balszárnynak kellene támadni, mégis a jobbszárnny lendül előre. S úgy csapta össze a bokáit, mintha Schütz bácsi lett volna a feljebbvalója.

Szép Imrét kétséggel töltötte el ez a bölcsesség, bár soha nem vitatkozott a doktorral. De ha a férfi némi kiszámíthatóságot akart látni életének egymást űző eseményeiben, cinkos délelőttök kalandjaiban, melyek kicsalták őket a folyó partjára, hol egykor a hajójuk állt, vagy egy éppen nyitó kávéház tegnapi dohánytól kesernyés termébe tévedtek, és máris, korán reggel, likórt vagy sört ittak, egyiket a másik után, vagy hogy felsétáltak a közeli templom lépcsősorán, hol Klára egyszer csak ok nélkül elnevette magát, vagy a városból kikanyarodó útra tértek rá, hol érett mákgubók végtelen hadseregét zörgette a szél, és ők sokáig álltak, kart karba fonva, szótlantul, félelemmel telten, hogy aztán, hazatérvén, belevesz-szenek a délutánok kedvetlen tétovaságába, amikor földszag és rózsaoaj illata áradt szét a virágszobában, s a fényfolt nem vándorolt a szobaszőnyegen, hanem menekült, futott, mígnem aztán a következő pillanatban, mintha varázsütésre történne, kimerevedtek a mozdulatok, megfagytak történések, s csak hetek múltán folytatódtak, váratlanul és ésszerűtlenül, de annál csodálatraméltóbb szemve-

déllyel, nos, ha e nem feltétlenül kellemetlen, de kilátástalan káoszban keresett célszerűséget, akkor minduntalan a többi elé toladott egy nap, melyet pedig ő ki nem választott, de amelyhez az emlékezete, ez az öntudatlanul erőre kapó, szabályozhatatlan kényszer mégis rendre odarendelte.

Mnémoszüné nem ismert megalkuvást.

Jó volt erre a napra emlékeznie?

Jó volt és fájdalmas volt.

A férfi mintegy visszaüzetett e régvolt, s be nem temethető büntett álombeli színhelyére, újra és újra részt kellett vennie e nap alakulásában, szembesülnie kellett a gyávaságával, tehetetlenségével és képzeletének megbízhatatlanságával, mely tulajdonságok oly önfeledten játszották be ennek az éjszakának a színpadát, a fia fogantatásának idejét, vagyis az 1948. esztendő januárjának vízkeresztre ébredő éjszakáját, amikor úgy hullt a hó, mintha célja lenne a várost ellepő fehérségnek. Imre végigjárta ennek az éjszakának az eseményeit később a börtönben is, fogsága leggyötrőbb kilátástalansága közepette, a teljes reményvesztettség állapotában, súlyos betegen, lázasan dideregve, a melankólia ragacsos mélyébe süllyedve, szavait és életkedvének maradékát elvesztve. De mindig megtalálta az az erő, amely révén rácsodálkozhatott ennek az éjszakának, e fagyos derengéssel érkező hajnalnak a valószerűtlen szépségére és izgató rémületére. A gyermekéről volt szó. Imre egyáltalán nem hitt magának, ám a saját maga ellen táplált hitetlenség lázba hozta. Talán e nyugtalanító kétely tartotta a világban életének legkritikusabb helyzeteiben. Nem, nem lehetett igaza Schütz doktornak. Ha nem is feltétlenül úgy történt, amiként emlékezett, abban azért biztos volt, hogy ezen az éjszakán egyetlen mozdulatát sem tévesztette el. A fia élt, nőtt, erősödött, s később, évek múlva ő lesz az első ember, aki szóra bírja őt évekig tartó szótlanlansága után, amikor végre átlépi az idegen, mégis az ő nevét viselő ház küszöbét.

A fia fogantatásának estéjén, úgy alkonyat tájékán, mikor az ég inkább lila volt már, mintsem vörös, Klára megállt előtte.

Olyan, Imre, mintha közeledne, mondta az asszony.

Péter?, kérdezte szórakozottan a férfi, az asztalánál ült.

Nem, nem Péterre gondoltam, válaszolt Klára.

Hanem?

Klára nevetett, kihullott a kezéből a könyv, könnyedén lehajolt érte. Imre látta, hogy Goethét olvas. A nehézkes német betűk táncoltak az alkonyati fényben.

Játsszon csak, morogta kedvetlenül a férfi, hirtelen állt fel, kilökte maga alól a széket.

Nem játszom, nézett szemébe a felesége, majd meglátja, hogy eszem ágában sincsen játszani.

Egész nap Péterre vártak, aki ígérte magát, talán Bécsből, talán Prágából, ám szokás szerint késett. Péter az anyjuk sírját kutatta. Néhány hete homályos és megbízhatatlan forrásainak egyike megsúgta neki, él az asszony. Egy olyasfajta alvilági alak hozta a hírt, melyből számtalan lebzselte körülötte. Péter hiába ünneplelt át három éjszakát egy bécsi fogadóban, a negyedik nap reggelén ugyanez az alak fölrázta, az üres söröskorsókat, a borospalackokat a másik asztalra átrakos-

gatta, majd egy rossz fényű gyűrűt helyezett az üres asztal közepére. A gyűrű az anyjáié volt, a nevét vésték az oldalába! Péter azóta csak az anyjáról beszélt, róla kérdezősködött, bejárta a császárváros valamennyi menhelyét és szegényházát, s olyan ispotályát, ahol ágrólszakadtak, hontalanok hörögtek ki rossz tüdejük barlangjából az utolsó jajsztót. Lepra, tüdőbaj vagy tífusz a férfit nem riasztotta. Tombolva kutatott, s amerre járt, mindig maradt néhány megrokkant bútor, eltört emberi kar, megszakított függöny.

Múlt az idő, és ők várták Pétert, eleinte feszülten, aztán az elfogyasztott snapszok hatására egyre felszabadultabban, nevetgéltek és évődtek egymással, kártyáztak, majd Klára olvasott keveset, s amikor éjfél t kongatott a Kálvária tér harangja, az asszony elnyomta az ásitását, és a hálószoba felé indult.

Szép Imre nehezen szunnyadt el, aztán olyan hirtelen ébredt, mintha kiáltott volna. Erősen zihált. A felesége mozdulatlan volt, tehát nem alszik. Klára álmában forgolódott, sóhajtozott, és beszélt. Most nem mozdult. Éberebb, mint én, vélte a férfi. Halkan koccant az ablaküveg. Imre kikelt az ágy melegéből, óvatosan félrevonta a függönyt. Péter bundás alakja magasodott az utcán, mintha az imént festették volna oda egy hatalmas ecsettel. Kavarogva hullt a hó. A kályhában még parázslott a szén. A testvére olyan volt odalent, mint egy fáradt hegy. Gőzölgött, füstöket fújt, fehér volt a bajusza. Imre bólintott, hát itt van a tékozló gyerek. Imre tudta, több dolga egyelőre nincsen. Újra az ágyba bújt, s úgy tett, mintha aludna. Pedig felesleges volt a csalás. Azért Klára sokáig nem mozdult, csak éberem lehelte, lehelte az izgató félhomályt. Az asszony végre kikelt az ágyból, az ablakhoz settenkedett, s ahogy rávetült a várost átderengő hófény, még törekenyebbnek látszott. Imre tudta, hogy a függöny résén keresztül az asszony is látja a lent toporgó testvérét. Péter most is hozott ajándékot, mert apróság, csecsebecse nélkül soha nem jön. Elővarázsol a kabátjából egy rossz fényű gyöngysort, egy fülöngyűt, hamis nyakéket, amelyről azt fogja mesélni, hogy egy alvó bankárfeleség fehér nyakából oldozta le. Ha nem az anyjáról beszélt, Péter bankárfeleségekkel hengegett. Nem grófkisasszonyok, jól tartott polgárasszonyok, rossz fogú kültelki lotyók, álmodozó baroneszek érdekelték, hanem bankárfeleségek!

Klára talán megrémült, mert nagyot rándult a válla. Fázósan összehúzta magát. Ingatta a fejét, mint aki ellenkezik. Aztán, nem törődve, hogy a férje meghallhatja a motozását, kitapogatta a papucsát, és kisietett a hálóból. Hallatszott, ahogy a szomszéd szobában kitárja az ablakot. Nyilván int a testvéreinek. Így lehetett, mert Péter néhány pillanat múlva a lakásban volt, hatalmas teste felforgatta a hűlő konyha ájult nyugalmát, másként nyikordult az ajtó, és másként nyikordult a padló, s hirtelen mámorító, langyos léghuzat támadt, mely sípolva húzta át magát a réseken és a hasadékokon az egész házat elárasztva Péter jellegzetes kipárolgásával. Imre szerette ezt az állapotot. Hová Péter betért, ott megváltoztak a relációk, ami nagynak tetszett, szokványos méretű lett, a kisebb összefüggések pedig eltűntek, semmivé váltak. Péter a házban volt, Péter egészen közel volt, a hálószobába hallatszott a dörmögése. Imre felkelt, s az ajtóhoz lépdelt. Klára éppen a szájához emelte a likőröspoharat, melyet Péter most is a kabátja zsebéből varázsolt elő, egy aranyszegélyű

likőröspohárka a világ végéről, egy útmenti fogadóból, egy kávéház füstös mélyéből, a senki földjéről, egy másik világból, melynek legnagyobb hívsága az volt, hogy távolról kéklött és izgatott, és csak vágyakozni lehetett utána. Klára a könyökével törölgette Péter bajuszáról a hópolyhek után maradó vízgöngyöket. A nő bugyborékolva nevetett, s a férfihez simult. Ilyenkor alig beszéltek. A konyhaasztalig juthattak, a bútor nagyot reccsent, ahogy Klára a peremének döntötte a derekát. A férfi felkapta a sótartót és paprikás üvegcset, a kredenc felé dobta őket, cseppet sem törődve a zörgéssel. Imre arca izzadságban ázott. A testvére most dönti feleségét az asztalra, ujjai a pongyola övével matatnak. Nem oldoz, hanem tép. Mint egy mészáros, úgy teszi szabaddá az asszony ölet, tenyere a combok belső párnájára tapad, és lassan, egyenletesen tolja szét őket. S aztán a szörnyű hús egyetlen döféssel találja meg a helyét a nő testében. Állat, mint egy állat! Elakadt Klára lélegzete, a férfi a testében nyomakodott. Olyanok ezek ketten, olyanok, gondolta Imre, a testvére és az asszonya, mint két növény. Folyondár és fa. Repkény befutotta törzs. Nem, ez rossz hasonlat. Imre a kabátja ujjába zihált. Kint hóba vetetten állnak a házak, a tetők fehérek, az utak elvesznek, a fehérbe mosódnak, nincs víz, nincs Tisza, nincsenek földek, nincs ég, csak a hó hull. Magányos majomkenyérfa zörög az éjszakában. S a hólepedő fehérét sértő lábnyomnak egyszerre úgy lesz vége, hogy nem folytatódik tovább. Érintetlenül terül tovább a fehér, mert a világ olyan, hogy a nyomok később fáradnak el, mint azok, akik okozzák őket. Része vagy a bűnnek, ha látod, ahogyan megtörténik. Ezek itt, a Szép-ház konyhájában ölelték és harapták egymás húsát. Talán szépek voltak. Talán nem is voltak, a néma, éppúgy kétségbeesett, mint mámorosan lázadó birkózásuknak nem volt látható tétje és célja, csupán az érzékeik ünnepezték magukat. Imre bólintott. Mint két egymásba nőtt mandragóragyökér a föld húsában, egymás mérgei, álmai, egymás hiányai. Szerelem volt ez is, semmi kétség. A férfi fáradtan támasztotta a falat, az ujját harapdálta. Nem léphetett elő az ajtószárny takarásából. Pétert talán nem érintette volna, de Klárára vigyáznia kellett még így is. Péternek a szeme se rebbenne, ha ő váratlanul felfedné az inkognitóját. Péter tűnődve húzkodná a nadrágját, és barátságosan ütögetné a vállát, jól van, testvér, megesett ilyesmi már jobb családokban is.

Mozdulatlanul hallgatta végig a szerelmeskedést. Az asszony halkán, félresóhajtva lehelte el a megkönnyebbülést, amivel talán jobb nem lett neki, de újra kaphatott a szabadság illúziójából. Imre arra gondolt, ez nem az a nő, akit ő ismer. Ez a nő nem az övé, erről a nőről nem tud semmi lényegest, erről az emberről csak fantáziálhat, de birtokolni nem fogja, és ő sem ajánlhatja fel magát szerethető és kizsákmányolható gyarmatnak. Pascalra gondolt. Valójában nem is a másikat, hanem a tulajdonságait szeretjük. De ki láthat egy személyiség kútjába?!

Péter azt szerette Klárában, hogy az asszony mindig, minden körülmények között megbocsátott neki?! Nyilván elvárásolta Klárának ez a képessége. Talán azt érezte Péter, hogy az ő személyes nehézkedését, rettentő súlyát, jelenlétének zabolátlan szenvedélyét egyetlen semmi kis fricskával küldhetné, ha így akarná, melegebb égtájakra?!

Imre bólintott. Ő pedig nyilván azért szereti, mert neki adatott meg a lehetőség megbocsátani és nagyvonalúságot gyakorolni mindenért, és bármikor. Hideg lett nagyon. A férfi reszketett. Pirkadt, kakas hangja riasztotta, rekedt rikácsolás hangzott az utca végéről. Jó lett volna inni valamit, de a hálósobában nem tartottak italt.

Néhány pillanat múlva Péter is kihörögte torkából a gyönyör hangjait, majd nadrágja nagyfejű sliccgombjait az őket illető lyukba bújtatva az asszonyra vigyorgott.

Játékosan megfenyegette az ujjával.

Ej, ej, kislány, neked máshol járt az eszed!

Péter még mindig beárnyékolta Klára előtt a világot. Nincs igazam, he?!

A nő visszacsúszott az asztalról, igyekezett egyenesen állni, imbolygott, szédült. Fáj az öle, mintha parázzsal sütögették volna. Az előtte magasodó férfi vállába kapaszkodott. S Péternek, aki fittyet hányt a lelki finomságokra, ám aki tudott érzelmes is lenni, különösen akkor, ha az ő méltósága volt a tét, igaza volt. Imre önkéntelenül megcsóválta a fejét, hogy a testvére ilyen magától értetődő természetességgel trafálta telibe az igazságot. Klára elmosolyodott.

Csak eszembe jutott valami.

Vagy valaki, hajolt az asszony felé Péter, igaz?

Igaz, billent oldalra Klára feje.

Az a Pallagi gyerek, az a mitugrász?!

Miért bántja, mi dolga vele?!, ingerelte Klára a másikat, még a bajuszát is meghúzkodta.

Igen, rá gondoltam, maga édes nagy marha, kuncogott Klára.

Péter bambán pislogott.

De hogy lehet másra gondolni, amikor én vagyok itt?! Én, és szenvedélyesen a mellkasát bökdöste a mutatóujjával.

Drágaságom, annak az alaknak egyszer kitekerem a nyakát, dörmögte Péter, és a konyhaszékre huppant. Letépem a fejét, a szájába ölmet tömök, és a Tiszába hajítom.

Nahát, kuncogott Klára, azzal a fiúval magának mi dolga lehet?!

Nekem aztán semmi, biggyesztette az ajkait Péter, ha csak az nem, hogy megölöm egyszer.

Megölni, megölni, megölni, ütögette Klára az öklével Péter homlokát, maga csak ezt tudja, ölni, pusztítani, lerombolni. Ha csak ujjal nyúl hozzá, én ölöm meg magát.

Na, aztán hogyan, kedvesem?, érdeklődött a férfi.

Mondjuk, tűnődött Klára, mondjuk, soha többé nem mondom ki a nevét.

Péter bámult, mert ilyesfajta gyilkosságról még nem hallott. Aztán felderült az arca, mit foglalkozik azzal a taknyossal?!, kérdezte engedékenyebben.

Nem én foglalkozom vele, hanem ő velem!

Hát ez az én dühöm és bánatom!, akarta kiáltani Péter, de észbe kapott, csendesen folytatta. Magával ne foglalkozzon ilyen alak! Maga ezt megtilthatja, Klára!

Kérem én, mosolyogott az asszony, honnan, miféle cafka ágyából méltóztat hozzám sündörögni?! Kérem én, miért van összeharapva a nyaka, megkarmolva a háta?! Kérem én, ki stoppolta meg itt a kabátját?!

Nem, nem kérdi, hajtotta le a fejét a férfi, s eltakarta a varrásnyomokat. Dehogyan szégyellt ő bármit is. A következő pillanatban gyerekesen csillogó szemekkel nézett fel.

Na jó, elég lesz mára, tolt a lakás, a vendégszoba felé Pétert az asszony, menjen, aludjon most már.

Jól van, jól van, dörmögte a férfi, és engedelmesen vonult, de még megkérdezte: Tudja, milyen likórt ivott?

Diólikórt, mondta az asszony, s a nyelve önkéntelenül az ajkára tévedt.

Tulipánlikórt, kedvesem, bölintott kárörvendően Péter, és óvatosan behajtotta maga után az ajtót, mely még így is nagyot reccsent. Klára fáradtan bámult maga elé. Tenyere az ölére tévedt. Hallotta a férfi motozását. S miután Péter elvackolt a vendégszobában, s már horkolt, Klára úgy ölelte át a hitvesi ágyban Szép Imrét, mintha az a legtermészetesebb dolog lenne a világon. A férfi lassan, meg-megremegette tette magáévá az asszonyt. Beszélt, magyarázott közben, de Klára nem érthette, mit mond, mit liheg a hajába, és a kulcsontja felé. Már világos volt, mire elaludtak. Imre ébredés után nyomban az italosszekrény felé botorkált. Klára már szórakozottan fésülködött a hálószoba nagytükre előtt. Félig hunyva tartotta a szemét.

Péter?, kérdezte csak úgy mellékesen a férfi.

Hiszen nem jött meg, eszmélt az asszony. Talán ma este befut a csavargó, mondta aztán Imrere mosolyogva. A keze megállt a levegőben. A szeme elé tartotta a fésűt.

Istenem, ősz hajsza, Imre, látja, elkezdődött!

Mi kezdődött el?, kérdezte zavartan Imre, aki nem értette, miként keveredhet Klára ilyesfajta hazugságba. Péter megjött az éjszaka! Péter itt van a házban, érezni a szagát, érezni testének melegét!

Rosszul érzem magam, vont vállat Klára, egész éjjel rosszul voltam. Félttem, hogy felriasztom magát. Felkeltem, tejet ittam.

Engem bármikor felriaszthat, pillantott a felesége szemébe a férfi, és a társalgóba indult. Az italosszekrényhez lépett.

Itt járt, lépett utána az asszony, és megérintette a vállát.

Az előbb azt állította, nem volt itt, hogy nem jött meg Péter, fordult Imre, s a kezében megremegette a pálinkásüveg.

Ó, én nem Péterről beszélek, az a fiú volt, sütötte le a szemét az asszony, s mintha elpirult volna. Az a Pallagi gyerek járt itt az éjszaka. Inkább már hajnal volt, nem is tudom. Éjszaka úgy tud világítani a hó, mintha mindjárt pirkadna.

Itt volt a házban?!, húzta a szemét össze Imre.

Sokáig állt lent, éjszaka volt, és én, magyarázta Klára, az ablakból láttam őt. Havazott. Nézzen csak ki, minden fehér. Imre csodálkozva bámult.

Csak az ablakig vezetnek a lábnyomok, mondta halkan.

Igen, bölintott, Klára, csak az ablakig.

Bemászott, forgolódott Imre.

Nem kellett bemásznia, nézett a férfi szemébe az asszony, s Imre, hogy meg ne üsse, gyorsan lehajtotta az italát. Újra töltött. Ekkor rontott a társalgóba Péter, aki képtelen volt egyszerűen megjelenni. Remegtek a tárgyak, vázák, falra akasztott képek. Klára tünődve a férfire bámult. Péter még álmos volt és kócos, az arca gyúrt. Bömbölve ásított. Klára lecsapta a fésűt, majd elviharzott a meglepett férfi mellett. Péter a körmeivel vakargatta a borostáit.

Bocsáss meg testvér, éjjel jöttem, mondta Imrének.

Tudom.

Azt hittem, még alszol, fürkészte a testvérét Péter.

Aludtam, persze, mondta Imre.

Na igen, bólintott Imre, s újabb pálinkát töltött. Péter krákogott, hirtelen vörös lett az arca, az italért nyúlt.

Mondd csak, egyedül jöttél?, kérdezte Imre.

Péter ingatta a fejét, erősen töprengett.

Azt hiszem, egyedül jöttem, magam értem az utcába, a házatok elé, de amikor este beléptem a kapun, valaki már járt velem. Péter bólintott, igen, így történhetett.

Ne haragudj, testvér, mondta aztán.

Nem haragszom, válaszolta Imre, már részeg volt. Mégis arra gondolt, olyan, mintha józanodna.

*

A szolgáló nyögdecselve pakolgatta a reggeli maradékait az asztalról. Imre szórakozottan bámulta a lány széles tomporát, vaskos lábfejét. Egyszerű lány az Alsóvárosból. Klára a férjéhez fordult, megfogta a férfi kezét. Imre ujjai között snapszospohárka forgott. Vízkereszt estéje óta többet ivott, mint amennyit akart. Folyamatosan mámoros volt, nem részeg, és nem is józan, mámoros és halálosan nyugodt, és sejtette, hogy a nyugalomnak ez a fajtája mégiscsak méreg. Január vége volt, a hó ropogásra fagyott, itt-ott megroppant. A férfi órákig állt egy vaskos könyvvel a kezében, és egyetlen oldalt olvasott elejétől a végéig, majd újrakezdte, csak ajkai mozogtak hangtalan. A szobára félhomály terpeszkedett. Imre néha beszélt is. Olvasott és beszélt. Nem igaz, egyetlen sor sem igaz, mondta. Mindjárt eláll a szél, mondta, és néhány pillanat múlva valóban mozdulatlan lett az utcai bádoglemez, melyet eddig ide-oda rángatott, zörgetett a légörvény. A közeli fogadóból kocsit hajtott az utcára, por kavargott, pattogott az ostor. Este volt, reggel lett. Hogyan lett reggel, fogalma sem volt. A felesége még mindig a kezét fogta.

Tudom, hogy tudja, szólt halkan az asszony.

A férfi elmosolyodva bólintott, töltött, lehúzta az italt.

Szeretem magát, mondta az asszony, mire a férfi újra bólintott, s a torkát reszelve megismételte, tudom, Klára, tudom.

Hajlandó felnevelni a gyermekeket?, kérdezte Klára.

Imre úgy nevetett, mintha fűrészek dolgoztak volna a torkában. Töltött újra. A halántékán erecske rángatózott. Enyhén kócos volt, a szeme vérekes.

Hogyan is kérdezhet effajta badarságot?!, megsimogatta az asszony arcát.

Szeretni is fogja azt a gyereket?
A férfi arca ábrándos lett, hát persze, mondta, de nekem csak egy öcsém van.
Az asszony úgy hunyorított, mint aki csalafintaságra akarja rávenni a másikat.
Imre, maga bizalmatlan velem. Ez is csak felesleges bonyolultság. Mondja
nekem azt, igen, kedvesem, mondja azt, ha lenne egy fiatalabb, másik öcsém, az
ő gyermekét is felnevelném!
Egy fiatalabb öcsém?!, hümmögött Imre, mint aki semmit sem ért.
Igen, egy ilyen fehér, gyöngé fiú, tette hozzá Klára.
Fehér?!
Ha Péter fekete, szólt a nő, és kellemetlen képet vágott.
Igaza van, legyintett a férfi, ha lenne másik öcsém, megtenném. Szeretném az
ő gyermekét is.
De nem csak úgy mondja?!
Hogy mondhatnám úgy?!
Hogy nem komolyan.
Nem szívből?, nevetett a férfi.
Nem szívből, bólintott Klára.
Köszönöm, mondta a fiatalasszony, és elnézett a konyha irányába, honnan
tányércsörgés hallatszott. Az ablak előtt megremegett egy ág, s a dér lassan szi-
tált alá. Az ágon madár ült, bámulta őket.
Sirály volt.
Mégfogant?, kérdezte Imre.
Azt hiszem, bólintott Klára.
Érdekes, mondta a férfi csöndesen. Milyen érdekes, ismételte. Egyszeriben
elnevette magát. Kézen fogta, a hálószobába vezette, s bár kora délelőtt volt, a
cseléd tányérokkal zörgött, s bármikor meglephette volna őket, magáévá tette
az asszonyt.